

Læsevejledernetværk – Læsevejlederbreve 1, 2020

Kære læsevejleder

Mens du måske eksperimenterer med nye digitale undervisningsformer og nok synes, at hele coronasituationen er lidt for træls, er der måske også en lille stund til at læse dette informationsbrev. Det giver blandt andet link til en blog med de fantastiske illustrationer om børns læseroplevelser og til et inspirationsmateriale om ordblindhed og fx ADHD. Det fortæller om et projekt om børns digitale skrivning – og sætter fokus på temadage og arrangementer, som du kan glæde dig til efter pandemien.

Læs mere i informationsbrevet:

- Blog med fokus på børns læseroplevelser – i billeder og i tekster
- Inspirationsmateriale om ordblindhed
- ATEL-projektet: Viden om børns digitale skrivning, så vi bedre kan understøtte elevernes skriveprocesser
- Temadage og konferencer i den næste tid
- Ændret struktur på centerets hjemmeside.

Blog med fokus på børns læseroplevelser – i billeder og i tekster

Måske har denne engelsksprogede [blog](#) med fokus på børns læseroplevelser din interesse. Så fint illustreret i både litteratur og billeder – og måske relevant i din dansk- eller engelskundervisning. Det er forfatteres breve til nutidens og fremtidens børn og unge om, hvorfor vi læser, og hvordan bøger kan påvirke vores sjæl og liv. Du finder blandt andet bidrag fra Jane Goodall, Yo-Yo Ma, Jacqueline Woodson, Ursula K. Le Guin, Mary Oliver, Neil Gaiman, Amanda Palmer, Rebecca Solnit og Elizabeth Gilbert. Måske lidt hyggeligt og livsbekræftende, både imens og efter at Danmark er lukket ned.

Humletorvet 3
1799 Vesterbro
+45 4189 9090

info@videnomlaesning.dk
videnomlaesning.dk

Jeg ville så gerne have indsat en af illustrationerne her i brevet, men det bliver for besværligt og tidskrævende med tilladelser – så brug lige et par minutter og tjek selv de fine billeder 😊.

Inspirationsmateriale om ordblindhed

Hvordan tager du og dit team hånd om undervisningen af ordblindeelever? Kan I gøre mere? Synes du, at I har viden nok? Og hvordan ser det ud på din skole som helhed? Undervisningsministeriet har sammen med Københavns Professionshøjskole og Rambøll udviklet sitet *Viden Om - inkluderende læringsmiljøer*, som sætter fokus på dette. Her finder du både film, *vidensnotat*, *faktaark*, *case*, *dialogkort* og et *udviklingsredskab* til arbejdet i dit team.

Inspirationsmaterialet er en del af et større materiale, som sætter fokus på inkluderende læringsmiljøer for elever med ADHD, autisme, ordblindhed og høre- og synsnedsettelse. Vi får i centeret flere spørgsmål om fx ADHD, så måske har du lyst og tid til at kigge mere bredt i *materialet*. Det kan coronasituationen måske give tid og mulighed til...

ATEL-projektet: Viden om børns digitale skrivning, så vi bedre kan understøtte elevernes skriveprocesser

Inden for læseforskningen er der en omfattende viden om børns tidlige læseudvikling, altså hvilke forskellige trin børn typisk går igennem, når de skal lære sig at læse. Det forholder sig meget anderledes med skrivning, for her er der kun ganske lidt forskningsbaseret viden om børns tidlige skriveudvikling. Eller med andre ord de udviklingstrin børn bevæger sig igennem, når de skal lære sig at bruge skriftsproget til at udforme tekster. En sådan viden vil være et værdifuldt bidrag til lærere både i forhold til at tilrettelægge god skriveundervisning, at give respons på elevers tekster og ikke mindst at blive opmærksomme på elever, hvis tidlige skriveudvikling giver grund til en særlig indsats. I forskningsprojektet ATEL samarbejder Jesper Bremholm fra Nationalt Videncenter for Læsning med forskere fra DPU (Aarhus Universitet) og DTU om at tilvejebringe en sådan viden. Gennem nærstudier af et stort antal tekster skrevet af elever i indskolingen har projektet til formål at kortlægge særlige udviklingstræk i børns tidlige skrivning. ATEL står for "Automatically Tracking of Early Literacy skills", og projektet er finansieret af Innovationsfonden.

Elevteksterne er hentet fra web-app'en *Skriv og læs*, der bliver anvendt på over 75 % af alle danske skoler. Et af projektets andre mål er at omsætte viden om elevers skriveudvikling tilbage i app'en, så den kan informere læreren om elevernes tekster. Gennem app'en får forskerne adgang til en stor mængde elevtekster produceret i indskolingen, hvilket er helt afgørende for analysen.

Projektet startede i 2018 og løber indtil 2022. Gennem længere tid er der i projektet blevet arbejdet på at undersøge forskellige aspekter af elevers skrivning og analysere trin i deres

skriveudvikling på baggrund af 755 forskellige elevtekster fra 0. til 3. klasse. Projektet opererer indtil videre med fem dimensioner til beskrivelse af børns tidlige skrivning:

- Tekstsammenhæng og genre
- Interpersonel betydning (en skrivendes måde at give tekster et personligt udtryk)
- Sætningskompleksitet (variation, sammenhæng og kompleksitet på sætningsniveau)
- Ledkompleksitet (opbygning og kompleksitet i de enkelte led i sætningen)
- Stavning.

Lige nu arbejdes der i projektet på at analysere og beskrive de enkelte udviklingstrin inden for hver dimension samt mulige sammenhænge mellem udviklingstrin inden for forskellige dimensioner.

Et eksempel på et tidligt og foreløbigt resultat af analyserne er, at elevernes staveudvikling ikke ser ud til at hænge sammen med de andre dimensioner. Det betyder, at en elev, der er en svag staver, godt kan være en dygtig skriver på de andre dimensioner – og altså skrive gode, sammenhængende og meningsfulde tekster. Og omvendt. Hvis dette viser sig at passe, er det en vigtig indsigt, for det betyder, at man som lærer ikke skal lægge for meget vægt på stavning i den tidlige skriveundervisning, ligesom man ikke skal bruge stavning som en indikator for, om eleverne er gode skrivere.

Er du interesseret i at læse mere om projektet og følge det, så tjek projektets hjemmeside [her](#). Du er også velkommen til at kontakte Jesper Brømholm (jbre@kp.dk).

Temadage og konferencer i den næste tid

Ordblindenetværkets konference på Danmarks Læringsfestival nåede lige at blive afholdt inden, at alt blev aflyst eller udsat pga. coronasituationen. Det gælder alle arrangementer i Nationalt Videncenter for Læsning frem til de årlige dage *Veje til Literacy*. Det er endnu uklart, om disse dage afholdes, men hvis de afholdes, så er det i [Veje d. 28. maj 2020](#) og i [København d. 4. juni 2020](#). Det vil fremgå af centerets hjemmeside og nyhedsbrev, hvorvidt de gennemføres på disse dage.

Centerets temadage om *undervisning af elever i læse- og skrivevanskeligheder* afholdes som planmæssigt [d. 28. oktober 2020 i København](#) og [d. 2. oktober 2020 i Aarhus](#). På temadagene sættes fokus på strategier til og evaluering af henholdsvis læseforståelse og læseflow, ligesom der igen sættes fokus på emotionelle følger af skriftsprogsvanskeligheder. Som sædvanlig præsenteres også et pd.-projekt fra læsevejlederuddannelsen. I år sætter det fokus på en skoles ordblindeindsats i alle fag.

Ordblinde- og it-konferencen, som skulle være afholdt i april 2020, er udsat og forventes afholdt d. 1. september 2020 formentligt i Middelfart. Erik Arendal, Aarhus Universitet, er i gang med at få de praktiske aftaler med oplægsholdere og konferencested på plads. Hold dig ajour på [centerets](#) eller på [konferencens](#) hjemmeside.

ROAL havde planlagt en række arrangementer i maj 2020, men afventer lige nu situationen. De udskydes højst sandsynligt. Følg med på ROAL's [hjemmeside](#), [Facebook](#) eller/og [LinkedIn](#). På hjemmesiden finder du også den efterspurgte [handleplansskabelon](#).

Ændret struktur på centerets hjemmeside

Flere af jer har forgæves ledt efter centerets sider om Viden Om. Vi har i centeret valgt at nedlægge siderne, da de var meget tidskrævende at holde opdaterede, og i stedet at opprioritere centerets andre produkter. Under fanebladet *Viden & værktøjer* finder du artikler, didaktiske redskaber, film, forskerklummer, literacy.dk, podcasts, projektrapporter og webdoks. Du finder stadig omtale af [nye bøger](#) på hjemmesiden under Aktuelt.

Savner du en af de tidligere Viden om-sider, så skriv til min kollega Jacob Spangenberg (jacs@kp.dk). Han har stadig filerne liggende og kan maile den ønskede til dig.

Pas godt på dig og dine.

God påske og påskeferie.

De bedste hilsner fra alle i centeret

Kirsten

